

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет(інститут) географічний

Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Екологічний туризм

(назва освітнього компонента)
підготовки **другого (магістерського) рівня вищої освіти**

(назва освітнього рівня)

**Силабус освітнього компонента «Екологічний туризм» підготовки другого
(магістерського) рівня вищої освіти**

Розробник: д. г. н., професор кафедри фізичної географії Міщенко О. В.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Алла ПОТАПОВА

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної
географії**

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Василь ФЕСЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	<i>A Освіта</i> <i>A 4 Середня освіта</i> <i>Середня освіта (Географія)</i> <i>магістр</i>	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 14 год.
		Самостійна робота – 88 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Міщенко Олена Віталіївна
Науковий ступінь	доктор географічних наук
Вчене звання	доцент кафедри географії
Посада	Професор кафедри фізичної географії
Телефон	+380500143345
e-mail	mischenko.olena@vnu.edu.ua
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Освітній компонент «Екологічний туризм» спрямований на досягнення здобувачами знань щодо екологічного туризму як моделі збалансованого та раціонального використання природних ресурсів на природоохоронних територіях.

Пререквізити

Освітні компоненти другого (магістерського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для опанування освітньої компоненти «Екологічний туризм»: освітні компоненти циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки.

Постреквізити

Освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення освітнього компоненту «Екологічний туризм»: «Геоглобалістика», «Написання випускної кваліфікаційної роботи», «Атестаційний іспит», а в подальшому – у професійній діяльності.

Мета і завдання освітнього компонента

Мета освітнього компоненту «Екологічний туризм» є набуття здобувачами теоретичних і практичних знань щодо нормативно-правових та фінансово-економічних механізмів рекреаційного використання і відтворення природних ресурсів природоохоронних територій з урахуванням пріоритетності екологічних вимог і стандартів.

Основними **завданнями** освітнього компоненту «Екологічний туризм» є:

- формування системи знань про екологічний туризм, як окрему форму рекреаційної діяльності, поняттєво-термінологічні, концептуально-теоретичні та методологічні аспекти;
- розуміння Європейського досвіду організації екологічного туризму;

- засвоєння знань щодо організації та планування екологічного туризму в Україні;
- знати основні принципи екологічного менеджменту в туризмі;
- розуміння змісту поняття та складові екотуристичного потенціалу території;
- вироблення вміння самостійно розробляти екологічні стежки та туристичні маршрути;
- розуміння змісту екологічного виховання і просвіти під час організації і проведення екологічного туризму;
- набуття навиків визначення рекреаційної цінності національних природних парків;
- з'ясування суті теоретичних та прикладних аспектів визначення лімітуючих показників екотуристичного природокористування;
- розуміти провідні нормативно-правові аспекти здійснення екологічного туризму в національних природних парках України та світу.

Soft skills. Освітній компонент «Екологічний туризм» розвиває гнучкі навички (soft skills). Ці якості є життєво важливими для ефективної взаємодії, швидкої адаптації та особистого зростання. Вони охоплюють: адаптивність та гнучкість (уміння швидко переходити від одного виду діяльності до іншого, пристосовуватися до нових обставин і знаходити креативні рішення), емоційний інтелект (здатність керувати власними емоціями та протистояти стресу, що є основою для успішної соціальної взаємодії), критичне мислення (уміння передбачати ризики, аналізувати ситуації та приймати зважені рішення, самоорганізація та цілеспрямованість (раціонально організовувати свій час і чітко визначати цілі для їхнього досягнення).

Структура освітнього компонента

Тема	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.	Форма контро- лю*/ Бали
Змістовий модуль I. Теоретико-методичні аспекти дослідження екологічного туризму						
Тема 1. Екологічний туризм, як окрема форма рекреаційної діяльності, поняттєво-термінологічні, концептуально-теоретичні та методологічні аспекти.	9	2			7	ДС, ДБ, ІНДЗ, Р/5
Тема 2. Європейський досвід організації екологічного туризму	10	2		1	7	ДС, ІНДЗ, Р/5
Тема 3. Організація та планування екологічного туризму в Україні	11	1	2	1	7	ДС, Р/5
Тема 4. Екологічний менеджмент в туризмі	10		2	1	7	ДС, ДБ, Р/5
Тема 5. Екотуристичний потенціал	8			1	7	Р, ІНДЗ/5
Тема 6. Екологічна стежка	9			1	8	Р /5
Тема 7. Екологічне виховання і просвіта під час організації і проведення екологічного туризму	9			1	8	Р/5
Разом за змістовим модулем 1	66	5	4	6	51	35
Змістовий модуль II. Розвиток екологічного туризму в національних природних парках						
Тема 8. Рекреаційна цінність територій національних природних парків	11	2	2		7	ДС, ДБ, ІНДЗ/9
Тема 9. Екотуристичні маршрути національних природних парків	11	2	2		7	ДС, К/9
Тема 10. Лімітуючі показники екотуристичного природокористування в національних природних парках	10	1	2		7	ДС, К, Р/9

Тема 11. Прикладні аспекти визначення лімітуючих показників екотуристичного природокористування	11		2	1	8	ДС, ДБ, К, ІНДЗ/9
Тема 12. Нормативно-правові аспекти здійснення екологічного туризму в національних природних парках України та світу	11		2	1	8	ДС, ІНДЗ, Р/9
Контрольна робота						КР/20
Разом за змістовим модулем 2	54	5	10	2	37	45
Всього годин	120	10	14	8	88	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка.

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи здобувачів освіти вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

№ з/п	Назва теми, зміст роботи	Кількість годин денна форми здобуття освіти
1	2	3
1	Історія становлення екологічного туризму на Україні	5
2	Інформаційні технології просування екотуристичного продукту	5
3	Розвиток екологічного туризму на природоохоронних територіях вашої адміністративної області	5
4	Особливості організації екотуризму	5
5	Типи екологічних стежок	5
6	Екологічні стежки вашого краю	5
7	Організація екологічної стежки	5
9	Реалізація концепцій екологічного туризму в зарубіжних країнах	5
10	Технологія розробки, організації та проведення екологічних маршрутів	6
11	Правові основи здійснення екологічного туризму	6
12	Методичні аспекти визначення рекреаційної цінності територій національних природних парків	6
13	Організація екологічних стежок на природо-охоронних територіях.	6
14	Маркетинг в екологічному туризмі	6
15	Теоретико-методичні аспекти визначення рекреаційних навантажень на території національних природних парків	6
16	Екотуристичний потенціал та специфічні риси екотуристичного продукту	6
Разом		88

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального

графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи; виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» основними видами порушення є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль засвоєння навчального процесу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та виконання завдань). Зараховується найвищий результат. Скласти поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на кафедрі та на електронному курсі на платформі Moodle. Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_Viznannya_rezultativ_VNU_im._L.U._red.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/71-2/нормативні-документи-вну-імені-леси-у>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. У цьому випадку завдання із цих видів поточного контролю оцінюються, в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем (під час аудиторного заняття та на платформі електронного курсу Moodle);
- контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах у формі заліку.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Від 75 до 100 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, повністю відповідає поставленому завданню; отримані правильні результати; звіт виконано охайно; висновки до роботи повні, самостійні та

обґрунтовані, відсутні логічні, граматичні та стилістичні помилки; наявні правильно оформлені посилання на джерела; на захисті здобувачем освіти продемонстровано розуміння як загального результату, так і кожного етапу роботи; здобувач знає нормативну базу, вільно володіє основними категоріями освітнього компонента, здатен пояснювати природу та зміст основних явищ і процесів, аргументовано викладає зміст навчального матеріалу, вміє доводити проблему, посилаючись на власні міркування, наукові джерела та дані, отримані за допомогою доступних інформаційних технологій і баз даних, вирішує складні проблемні завдання. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 75 до 100 % тестових завдань.

Від 50 до 75 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, загалом відповідає поставленому завданню; в отриманих результатах та висновках наявні незначні недоліки; у звіті є несуттєві помилки як в змісті, так і в оформленні; на захисті здобувачем освіти загалом продемонстровано розуміння загального результату та кожного етапу роботи, проте наявні несуттєві помилки; здобувач освіти самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, допускає несуттєві помилки коли пояснює природу та зміст основних явищ і процесів; загалом демонструє вміння проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Під час поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 50 до 75 % тестових завдань.

Від 25 до 50 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 50 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки є неповними та недостатньо обґрунтованими; під час захисту роботи здобувач освіти припускається суттєвих помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 25 до 50 % тестових завдань.

Від 1 до 25 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 25 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки поверхневі та необґрунтовані; на захисті роботи здобувач освіти фрагментарно демонструє розуміння загального результату та кожного етапу роботи. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено менше 25 % тестових завдань.

У разі, якщо практична робота виконана із запізненням понад тиждень (без поважних причин), виконана вчасно, проте не захищена, бал знижується на 10 % від максимального балу.

Зарахування результатів навчання, отриманих у формальній та/або інформальній освіті

Результати освіти, отримані у формальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані як додаткові у межах поточного оцінювання, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40.

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні наукових праць здобувачів освіти в межах тематики освітнього компонента	20
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	до 10
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів або інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 15

Розподіл балів

Поточне оцінювання – максимальний бал 80.

Усі практичні роботи/семінарські заняття (1-7) оцінюються в 12 балів. Перевідний коефіцієнт суми балів – 0,95.

контрольна робота – максимальний бал 20.

Комунікація

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти

1. Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань).
2. Група у Telegram Web, яка створюється старостою і працює протягом навчального семестру.

Індивідуальна консультація може бути надана здобувачу освіти в аудиторії (згідно розкладу консультацій), в телефонному режимі, у формі відповіді на письмовий запит, надісланий на електронну пошту викладача.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 - 74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Екологічний туризм. Дистанційний курс в системі Moodle, ВНУ імені Лесі Українки <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2636>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. (в редакції від 16.10.2020). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95> 21.
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. (в редакції від 01.01.2021 р.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> 22.